

Koulutus ja talouskasvu

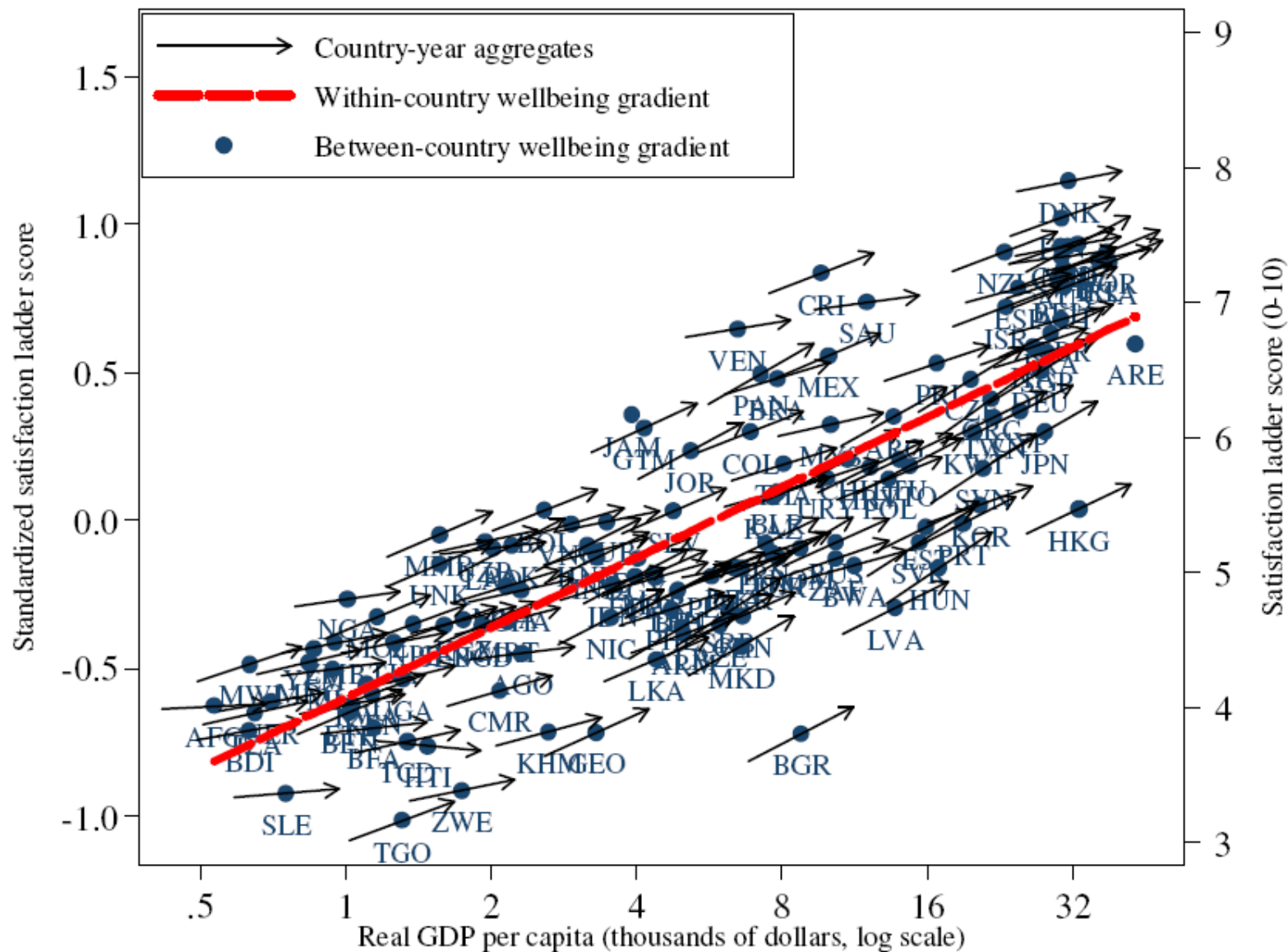
Avoimen korkeakouluopetuksen päivät, 12.11.2025

Mika Maliranta, johtaja, Labore & professori, Turun yliopisto

Miksi talouskasvua?

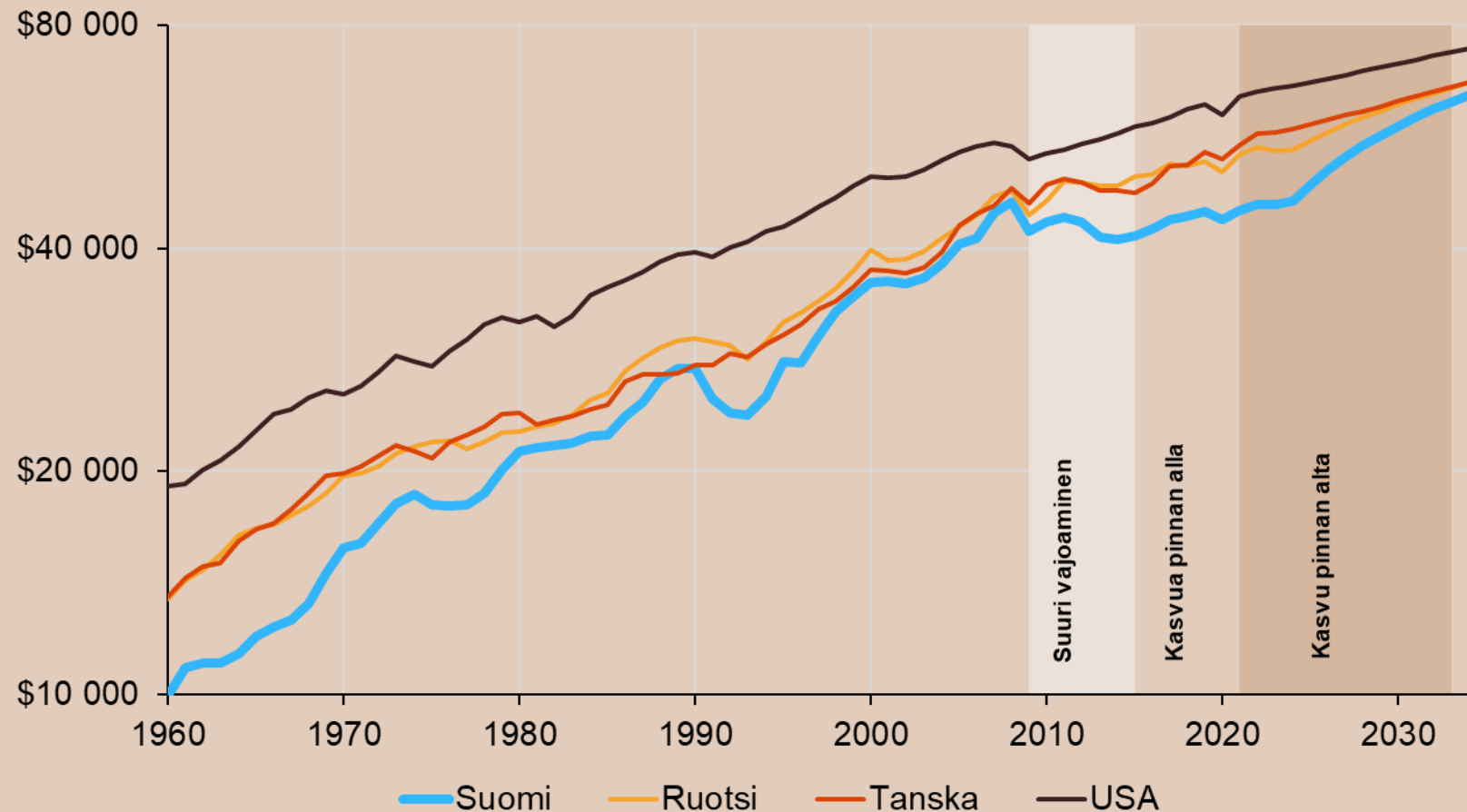
Tyytyväisyys elämään on kohonnut elintason kanssa

Lähde: Stevenson, B. ja Wolfers, J. (2013). "Subjective Well-being and Income: Is there any evidence of satiation?" American Economic Review: Papers & Proceedings, 103(3), 598-604.

Kiinnikurontavara

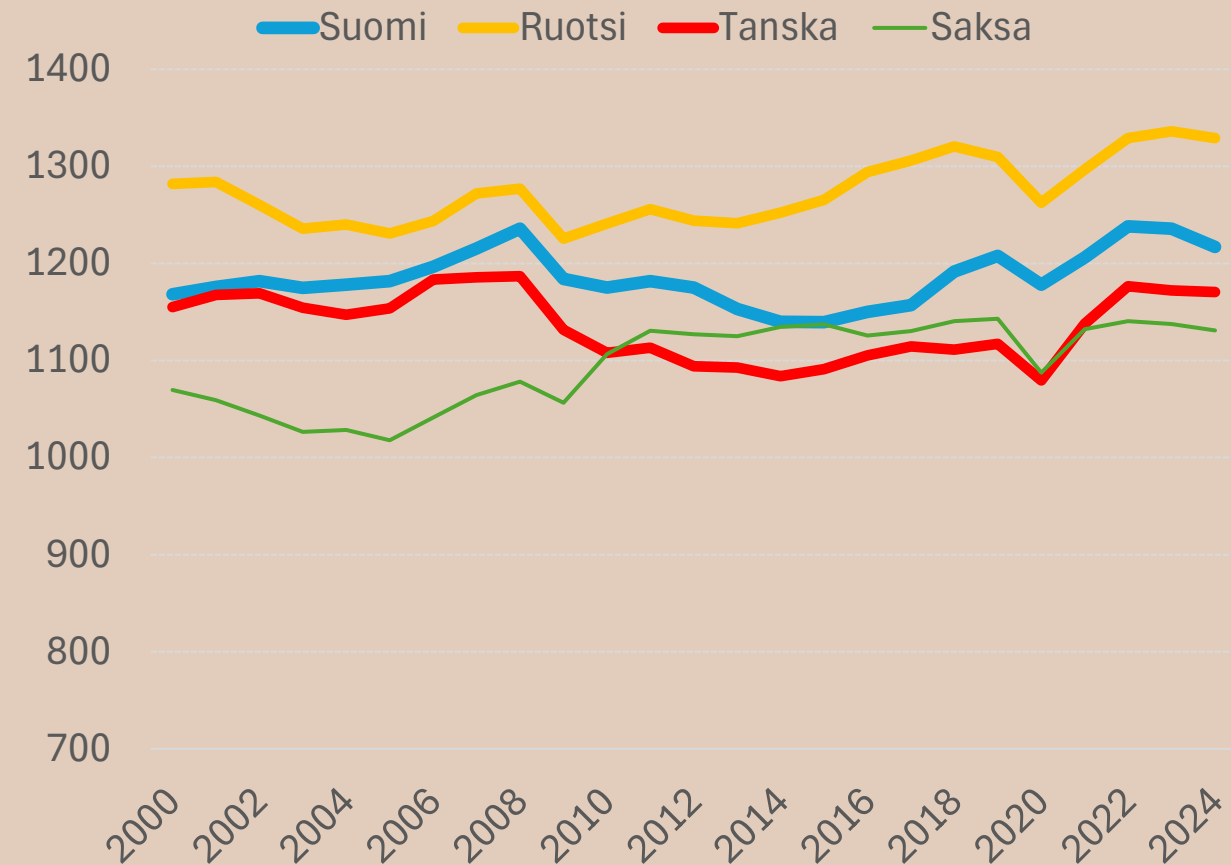
Bruttokansantuote henkilöä kohti vuoden
2017 USA:n dollareissa ostovoimakorjattuna

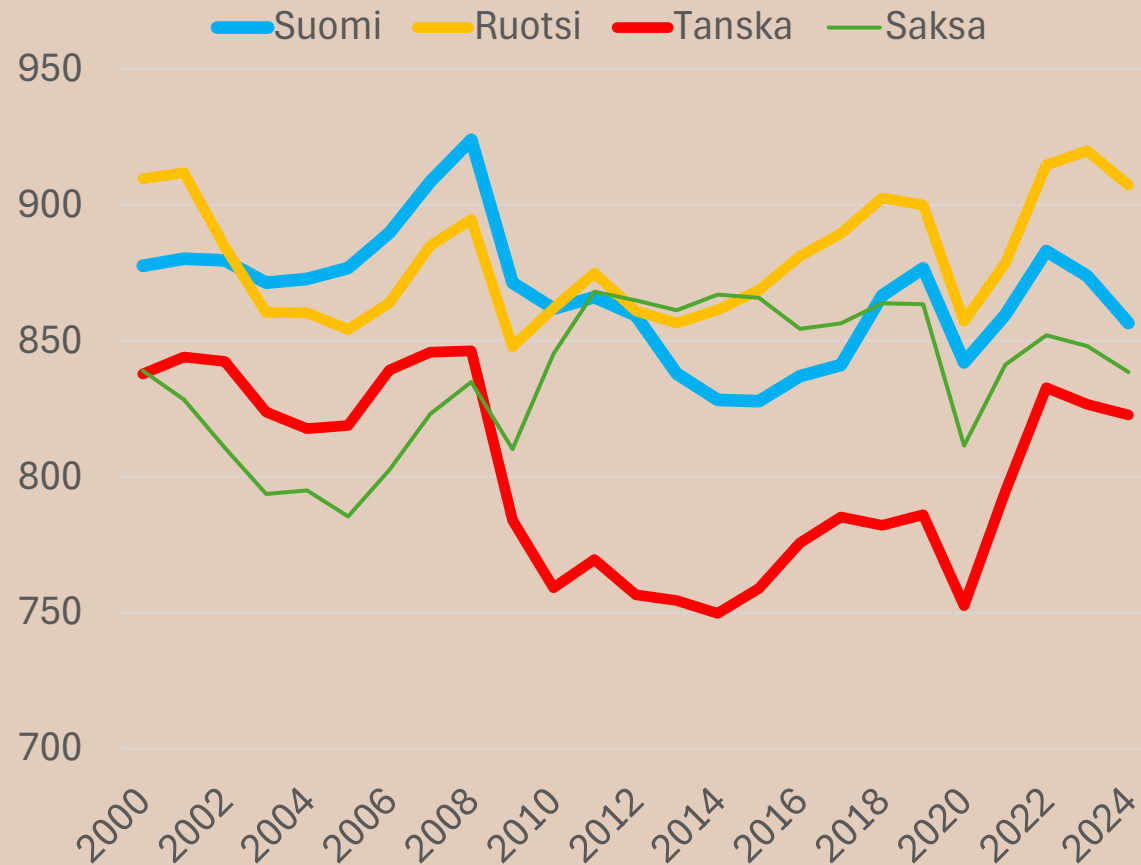
Lähde: Penn World
Table (version 10.01),
OECD, Economic
Report
of the President (USA,
March 2023) ja omat
laskelmat.

Tehdyt työtunnit / 20-69-vuotias väestö

Koko talous

Koko talous pl. julkisen sektorin toimialat

Yritysten kasvun esteet

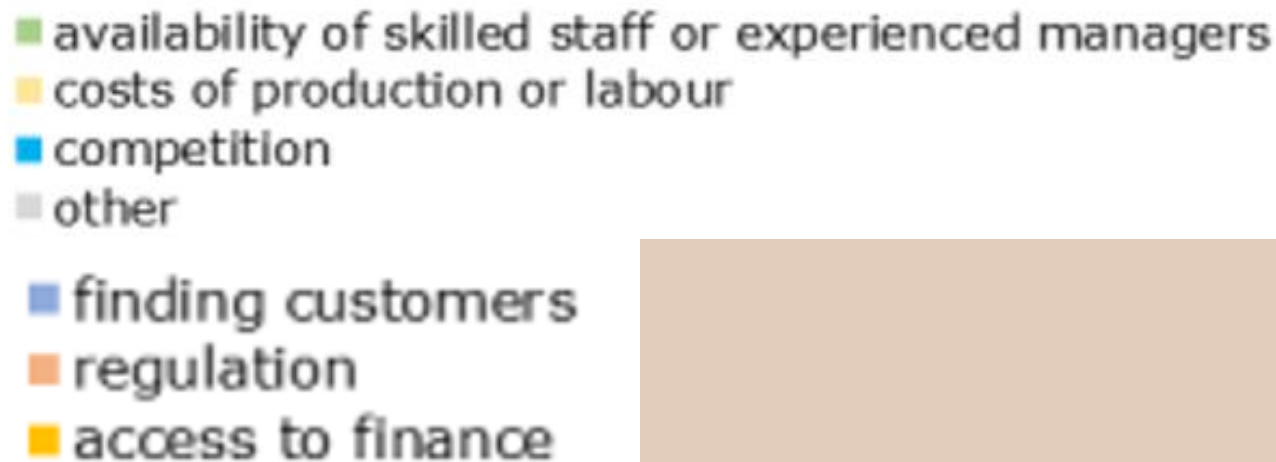
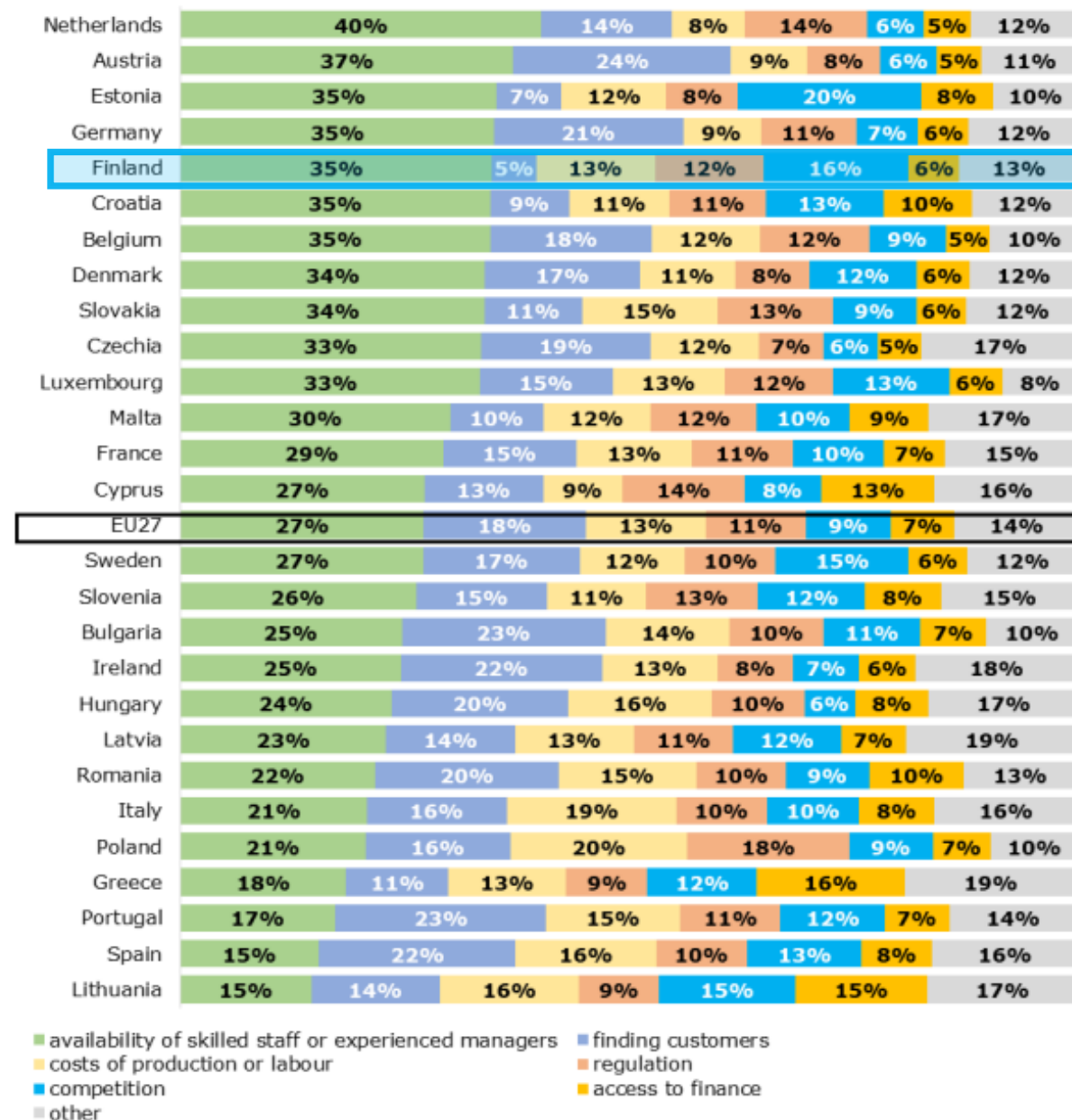
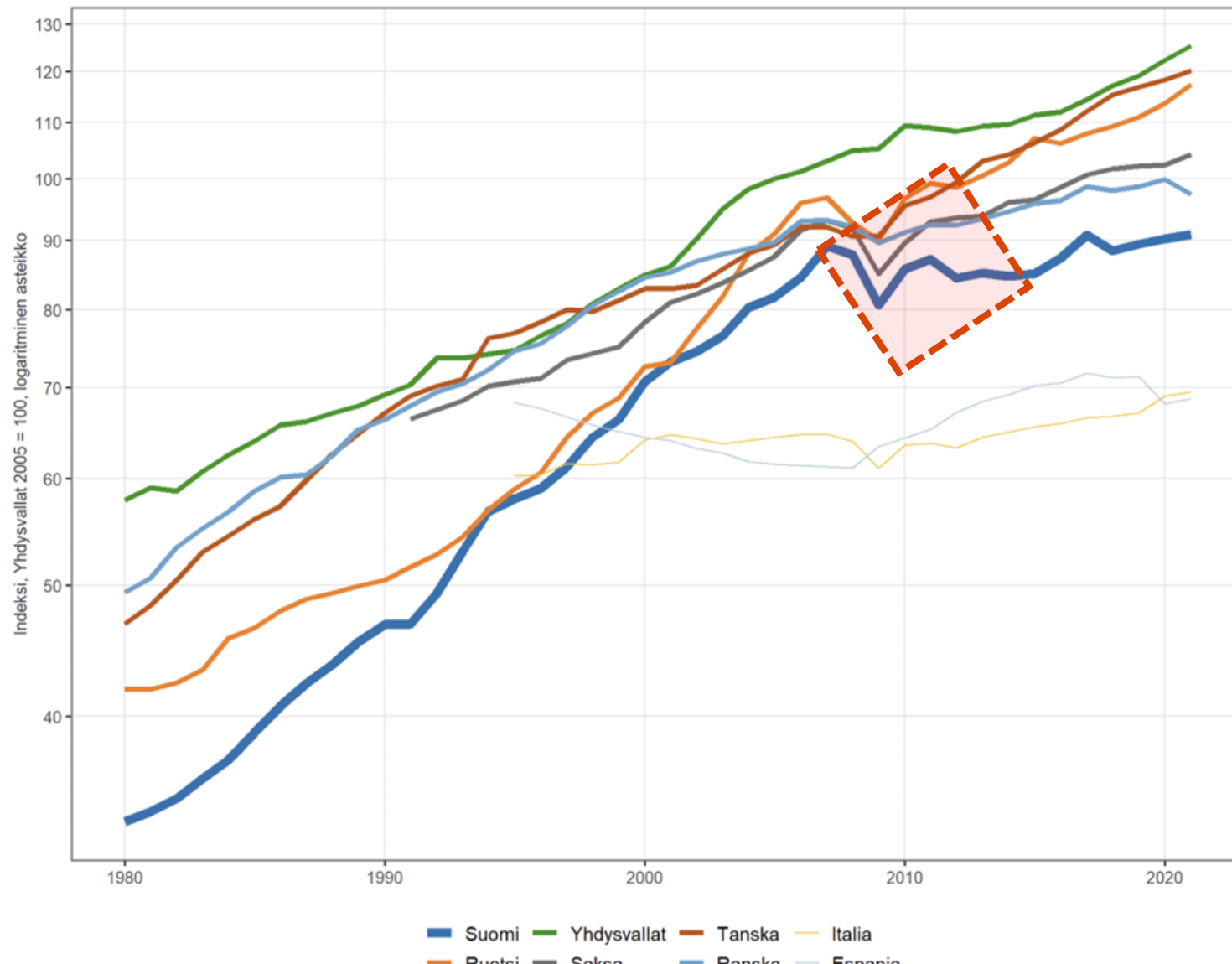

Figure 132 Most pressing problems during April to September 2021 for SMEs in the EU27, by country. Percentages in the figure indicate the percentage of SMEs that consider a specific problem to be the most urgent problem

Työn tuottavuuden tason kehitys yrityssektorilla

USA vuonna 2005 = 100

Lähde: Tuottavuuslautakunnan
laskelmat (Janne Huovari)

Labore

Talouden kasvun teoriaa

Labore

Talouden kasvututkimus

- Vanha paradigma: Uusklassinen kasvuteoria (Solow 1956 ja Swan 1956)
  - Talouskasvu on ulkosyntyistä (eksogeenistä)
  - Kilpailu on täydellistä
  - Yritykset ovat samanlaisia
  - Empiirinen analyysi perustuu makroaineistoihin (kansantalouden tilinpito) ja ns. kasvulaskentaan
  - Poliittikkasuositukset: kilpailupolitiikka, innovaatiopolitiikka ja yrittäjyysspolitiikka?
- Uusi paradigma: innovaatioperusteinen schumpeteriläinen kasvuteoria (Aghion ja Howitt 1992)
  - Talouskasvu on **sisäsyntyistä** (endogeenistä), innovaatioihin perustuvaa
  - Kilpailu on epätäydellistä: yritykset **innovoivat saadakseen kilpailuetua** (väliaikaisia monopolivoittoja)
  - Innovointitoiminnan seurauksena **yritykset ovat erilaisia**
  - Empiirinen analyysi perustuu **mikroaineistoihin** (yritys- ja henkilöaineistoihin) ja esim. mallikalibrointeihin
  - Poliittikkasuositukset: **innovaatiopolitiikka ja koulutuspolitiikka**

Koulutus

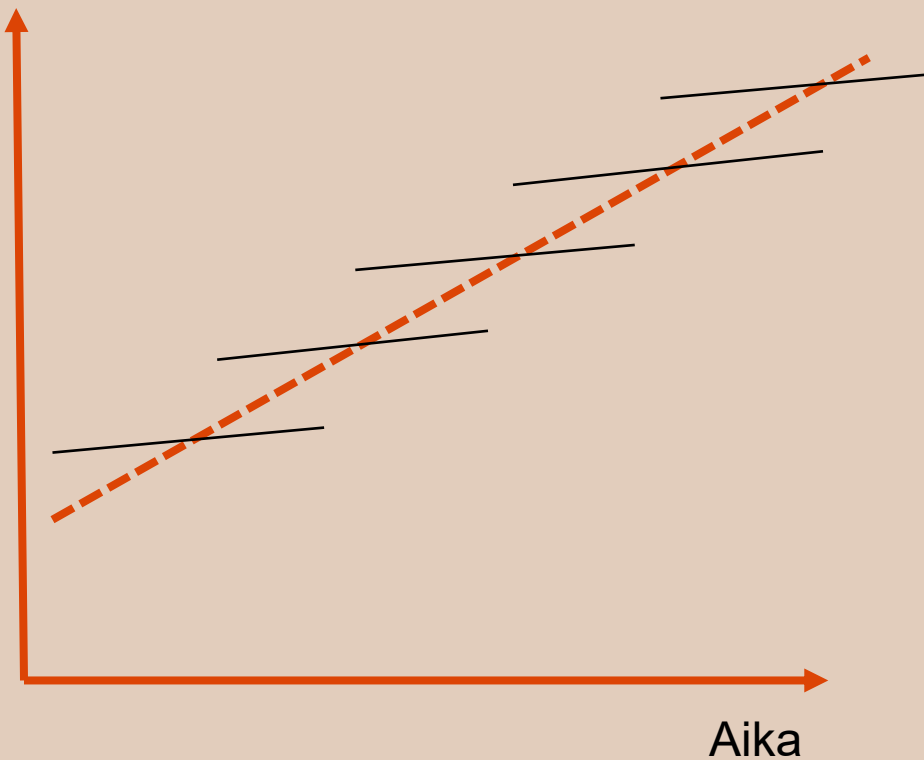
- Työntekijät osaavat tehdä työnsä paremmin (käytössä olevalla teknologialla)
- Työntekijät osaavat ottaa uusia teknologioita käyttöön: Bartel, A. P., & Lichtenberg, F. R. (1987). The Comparative Advantage of Educated Workers in Implementing New Technology. *Review of Economics & Statistics*, 69(1), 1-11.
- Työntekijät osaavat kehittää uusia teknologioita: Kerr, W. R. (2018). *The Gift of Global Talent: How Migration Shapes Business, Economy & Society*.

”Luova tuho” ja tuottavuuden kasvu yrityssektorilla

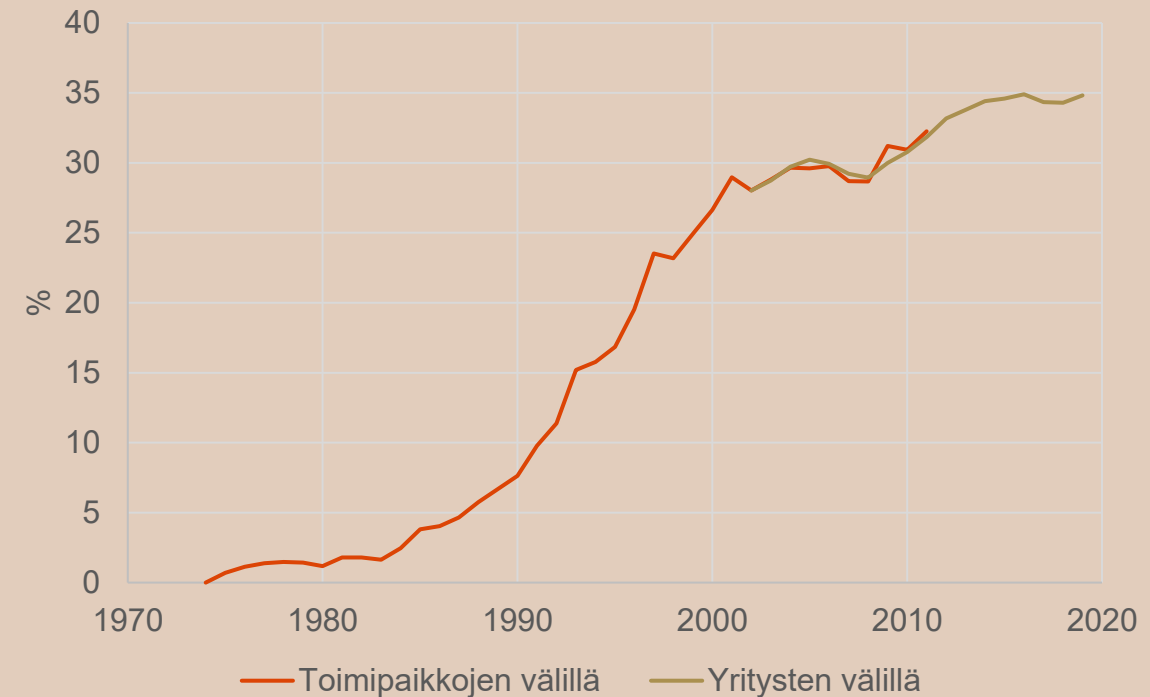
Teoriassa

Tuottavuus

Käytännössä

Jatkajien välillä tapahtuvan rakennemuutoksen
kumulatiivinen vaikutus

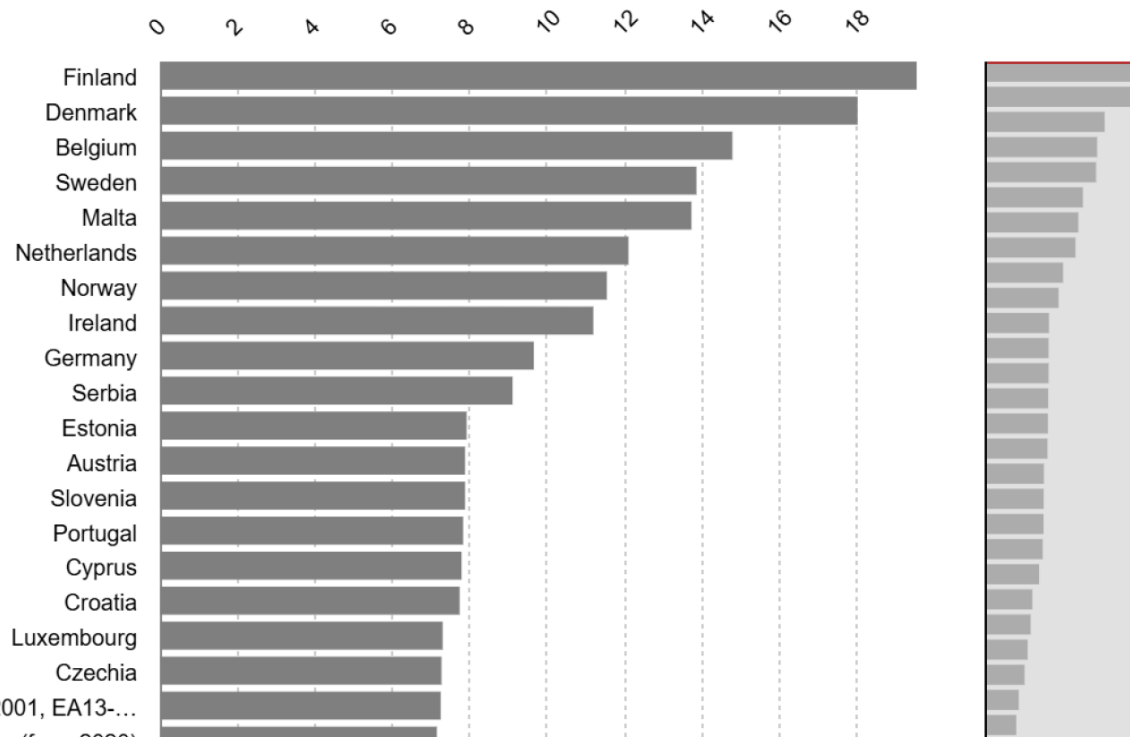

Labore

Suomalaiset yritykset ovat digitalisaation kärjessä

Digital Intensity by size class of enterprise

Time frequency: **Annual** Size classes in number of persons employed: **10 persons employed or more** Statistical classification of economic activities in the European Community (NACE Rev. 2): **All activities (except agriculture, forestry and fishing, and mining and quarrying), without financial sector** Information society indicator: **Enterprises with very high digital intensity index (Version 4)** Unit of measure: **Percentage of enterprises** Time: **2024**

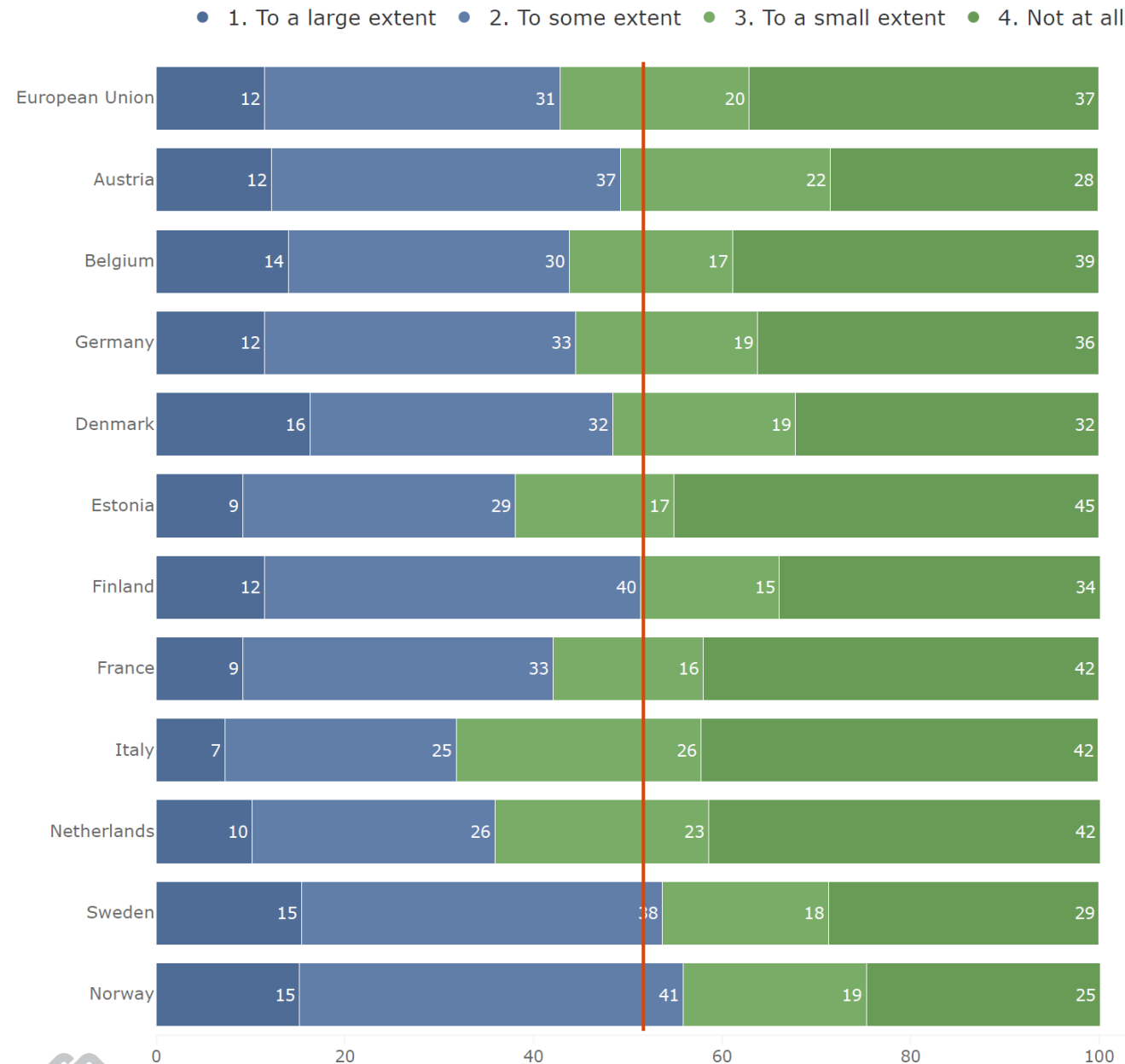

Lähde: Eurostat

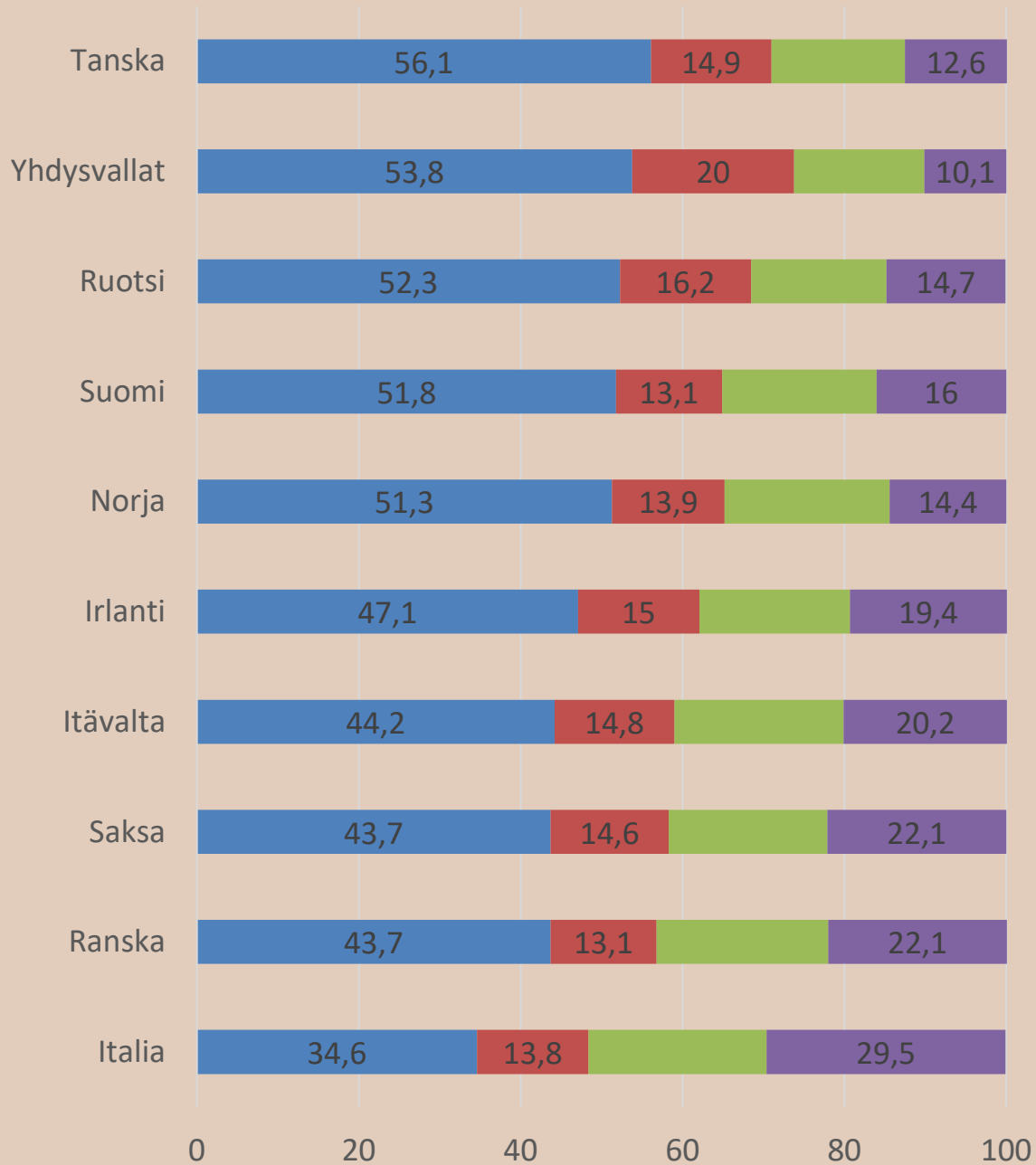
Teknologia synnyttää koko ajan uusia tehtäviä

Workplace – In the last 3 years, technology has created new tasks for you - EWCSR8

- Category selected: All. (% response). Note:

Työsuhteiden kestojaakaumat maittain, %, vuodet 2022-2023

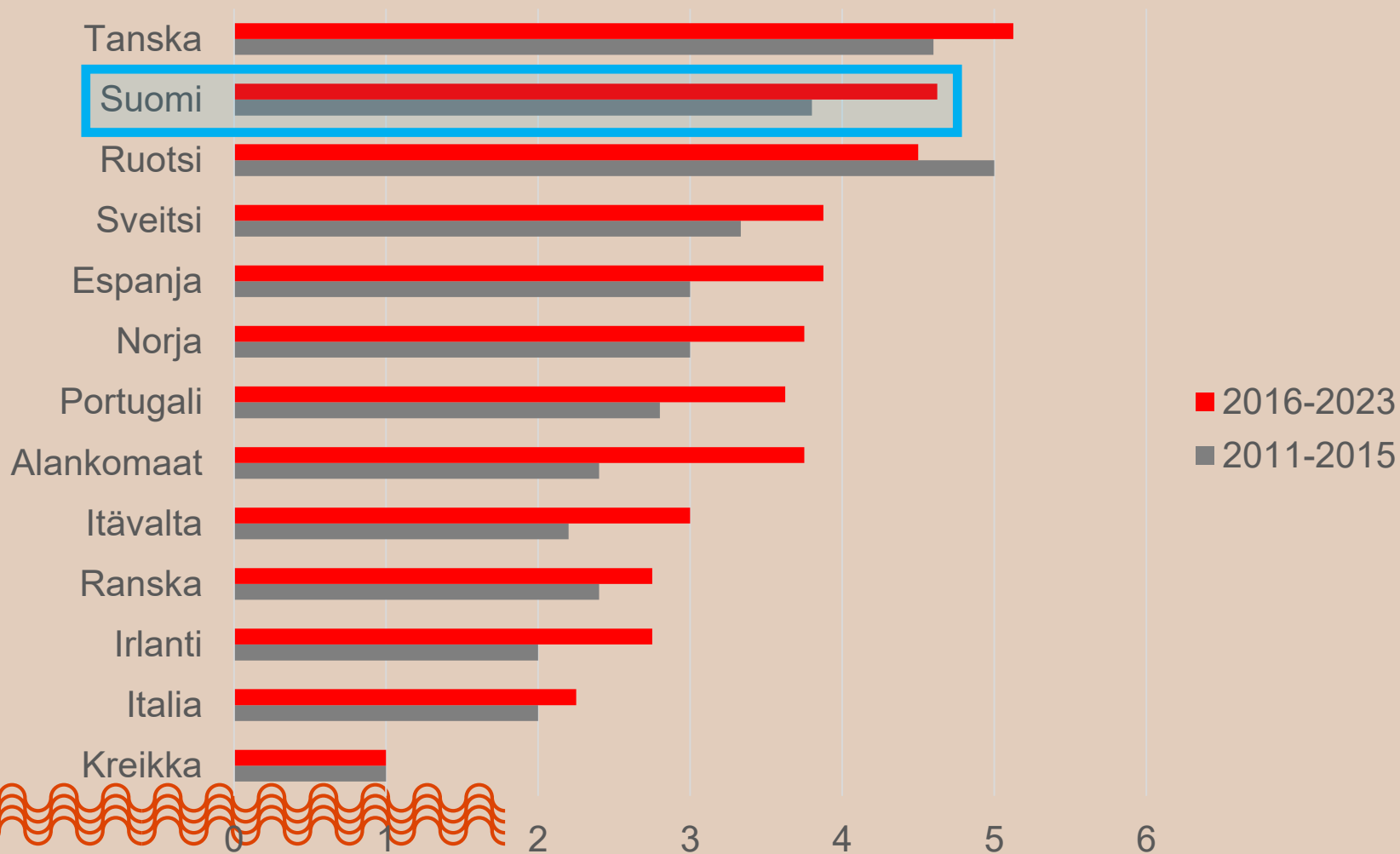

- 0-4 vuotta
- 5-9 vuotta
- 10-19 vuotta
- 20- vuotta

Lähde: Schoefer, B. (2025). *Eurosclerosis at 40: Labor market institutions, dynamism, and european competitiveness* (No. w33975). National Bureau of Economic Research.

Labore

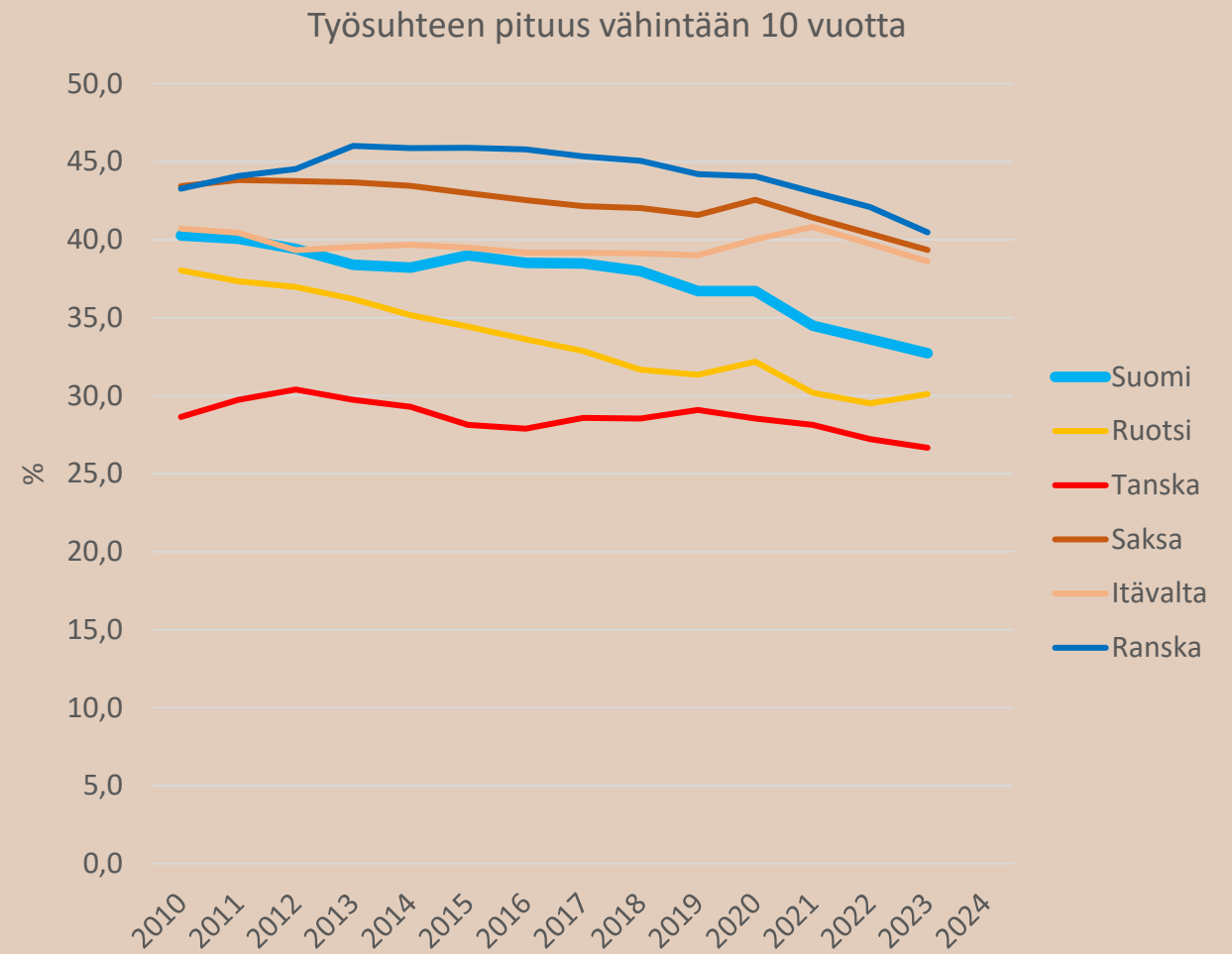
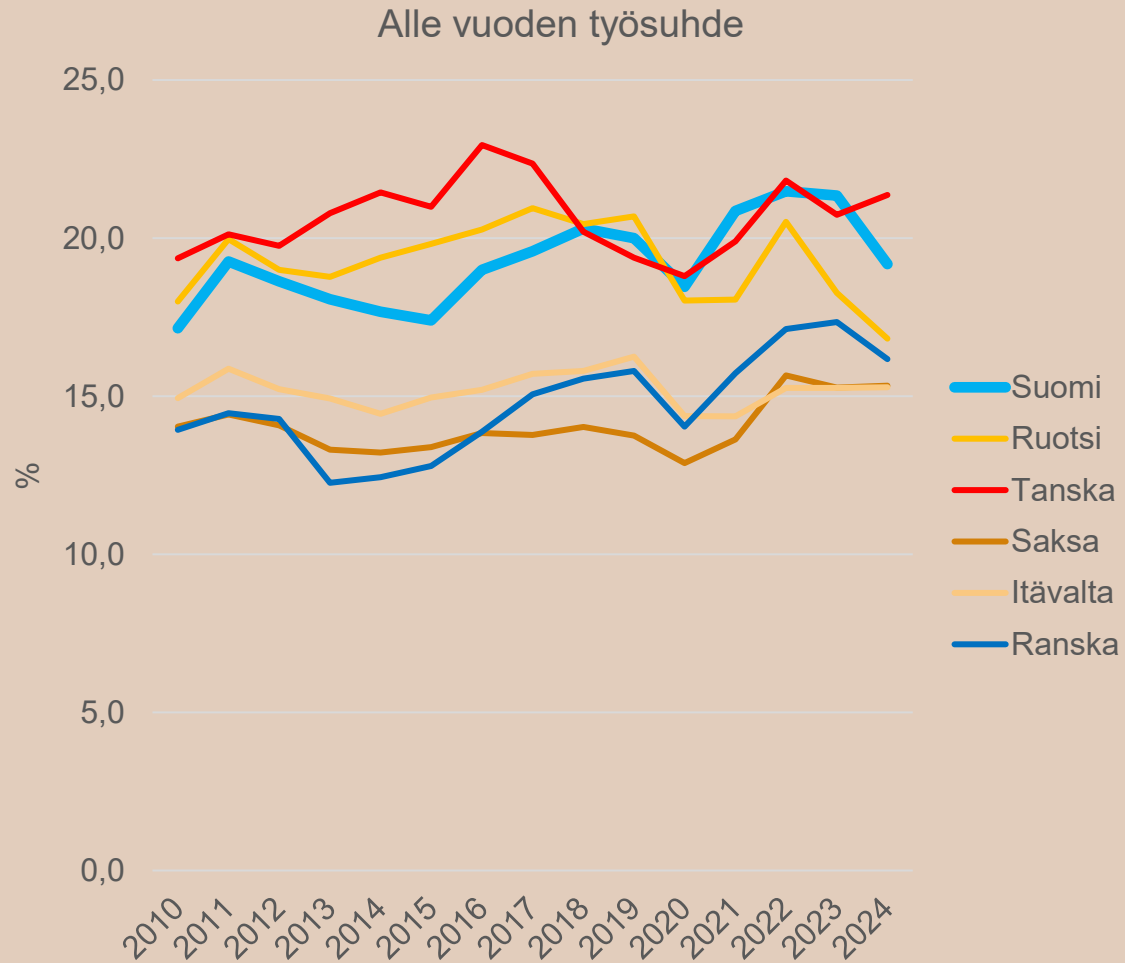
Työpaikkojen väliset keskimääräiset neljännesvuosittaiset siirtymät, 25–54-vuotiaat (%)

Lähde: Eurostat

Labore

Työmarkkinaliikkuvuus

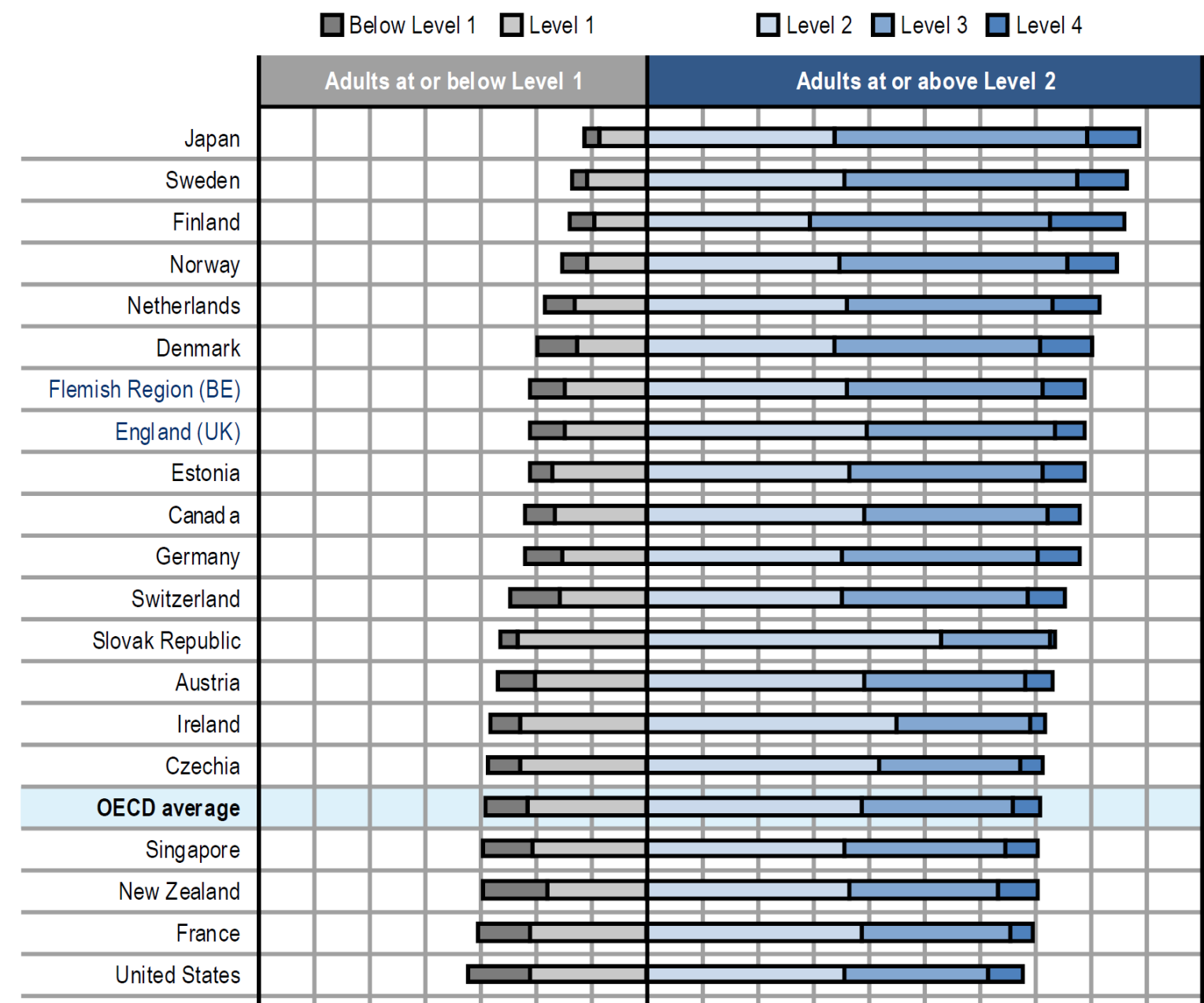

Lähde: OECD

Labore

Figure 2.4. Proficiency in adaptive problem solving among adults

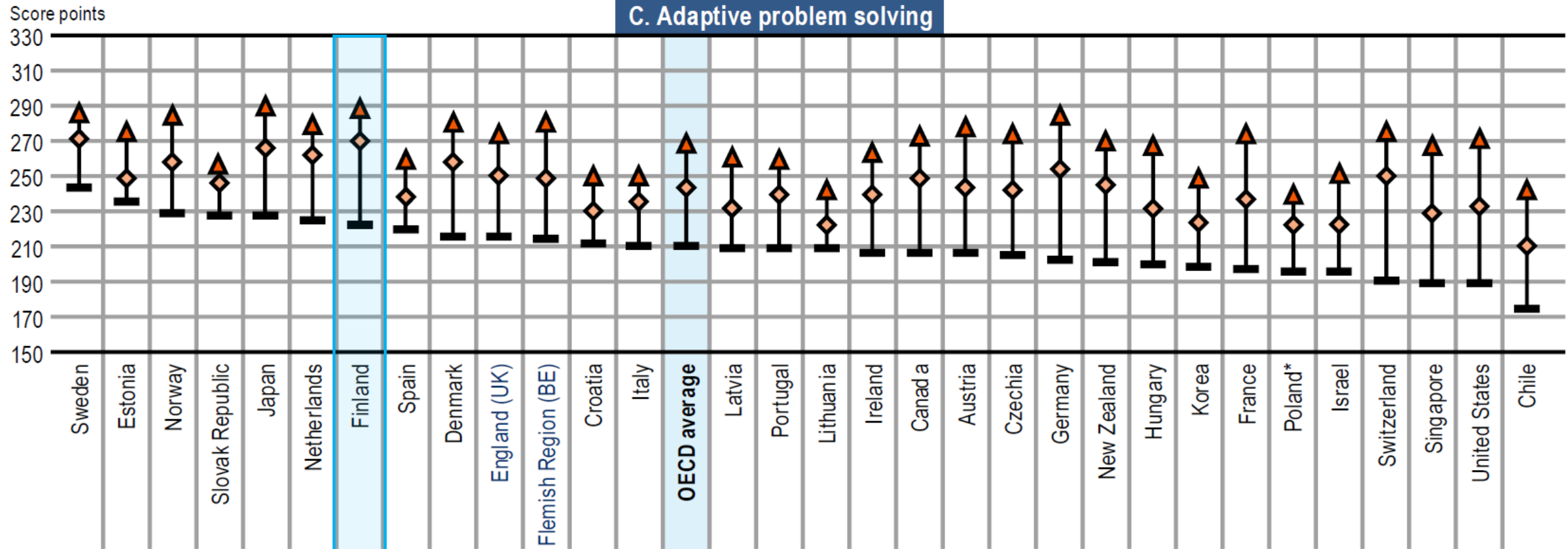
Share of 16-65 year-olds scoring at each proficiency level in adaptive problem solving

Lähde: OECD Skills Studies
Do Adults Have the Skills They
Need to Thrive in a Changing
World?
SURVEY OF ADULT SKILLS 2023
Labore

— Below upper secondary   ◆ Upper secondary   ▲ Tertiary

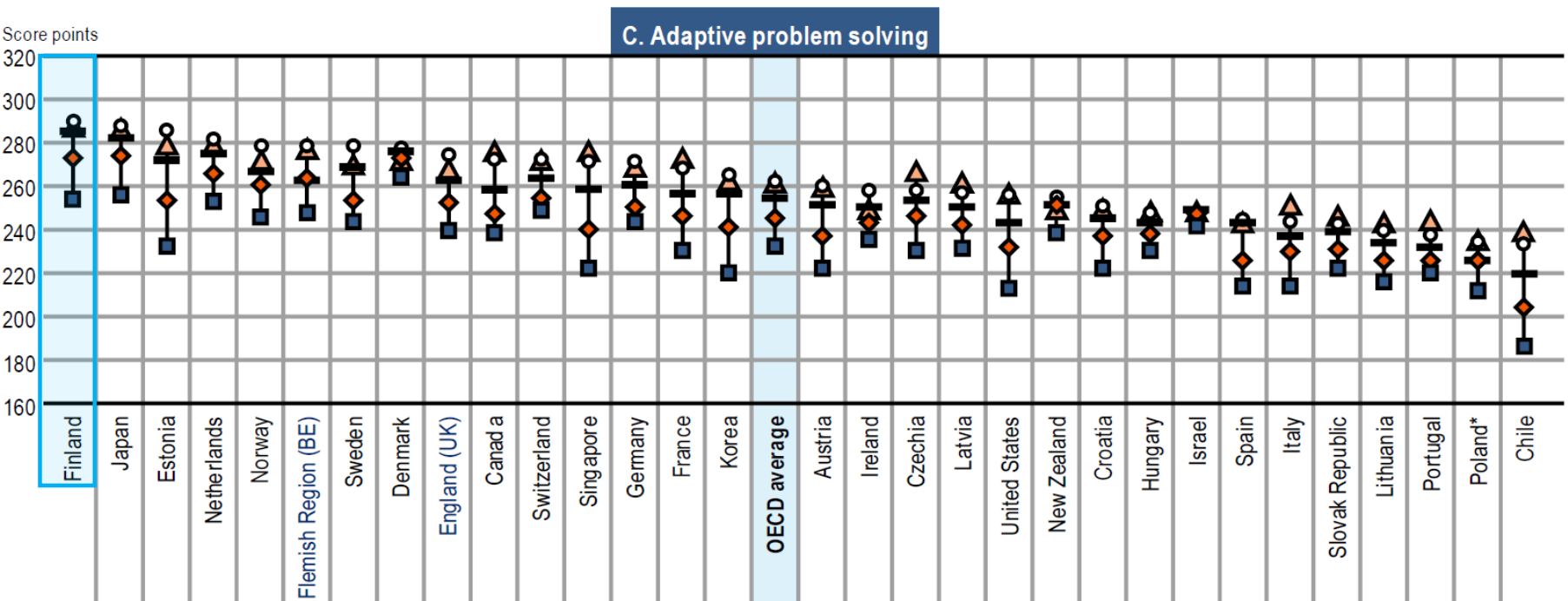
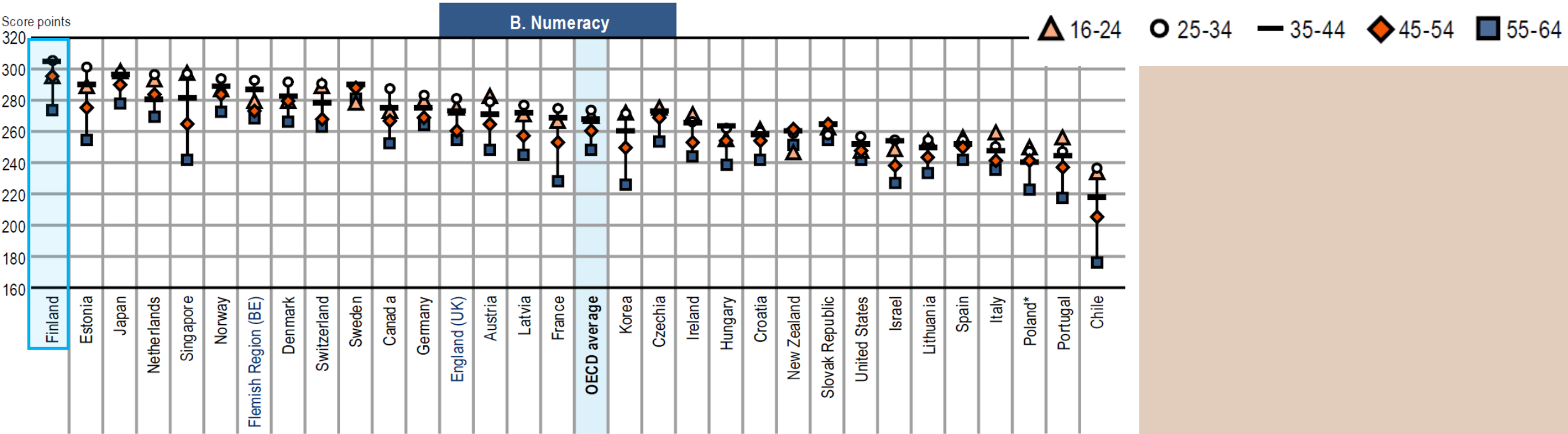
C. Adaptive problem solving

Lähde: OECD Skills Studies
Do Adults Have the Skills They
Need to Thrive in a Changing
World?

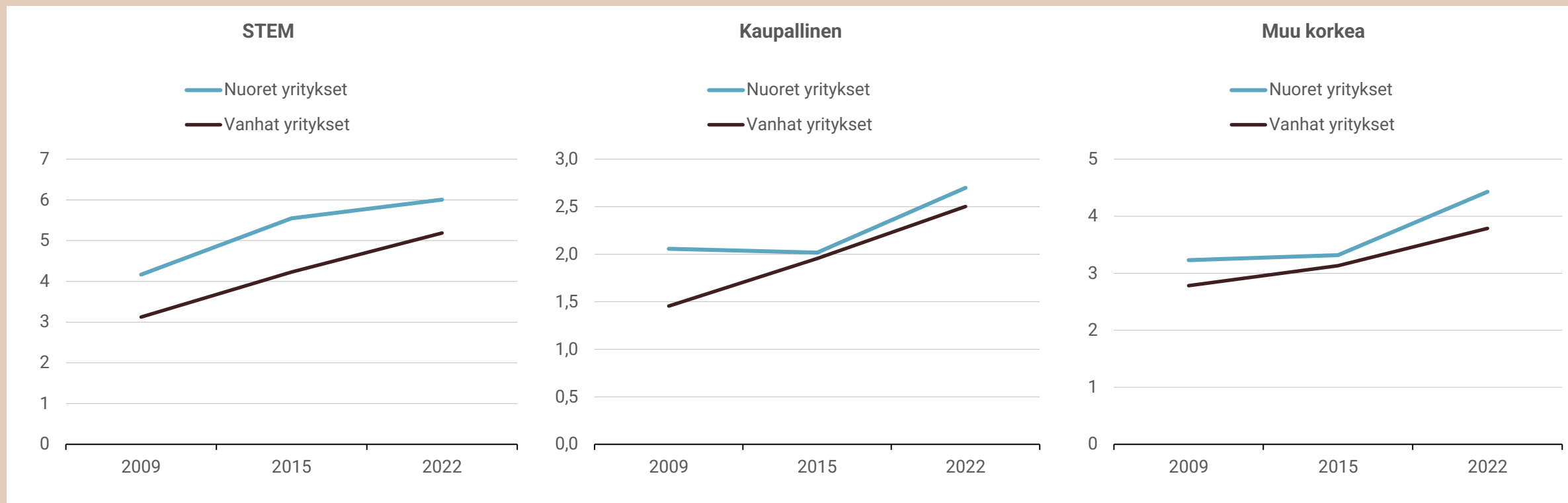
SURVEY OF ADULT SKILLS 2023

Labore

Lähde: OECD Skills Studies
Do Adults Have the Skills They
Need to Thrive in a Changing
World?
SURVEY OF ADULT SKILLS
2023
Labore

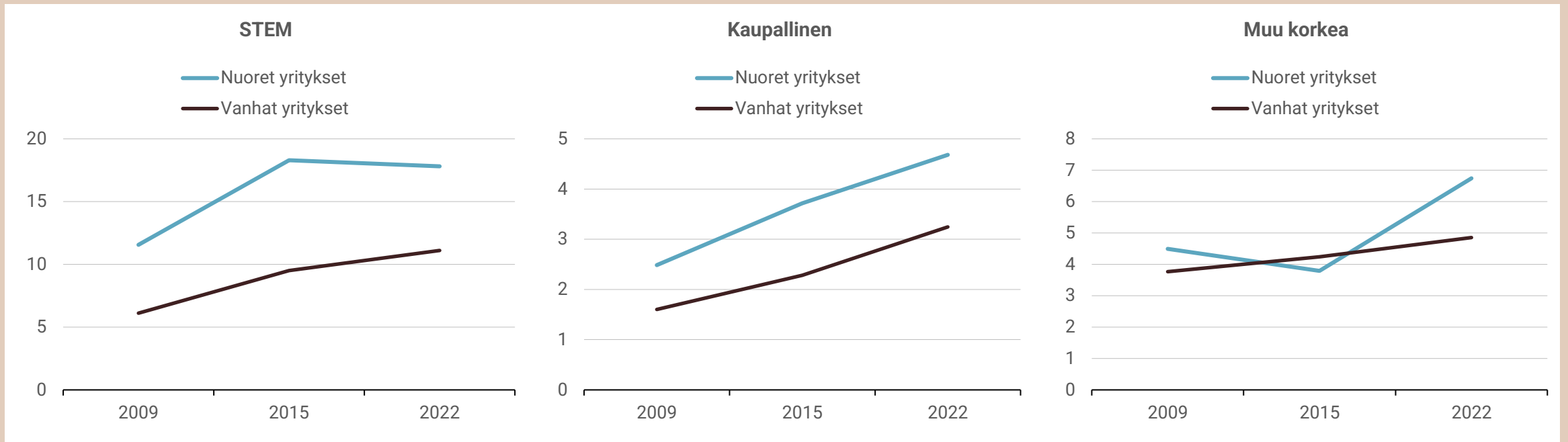
Korkeakoulutettujen osuudet yrityksen iän mukaan, yrityssektori

Lähde: Fornaro, P., & Maliranta, M. (2025), "Yritysten tuottavuus ja työvoiman korkeakouluosaaminen", Labore, Analyysi 2025/4.

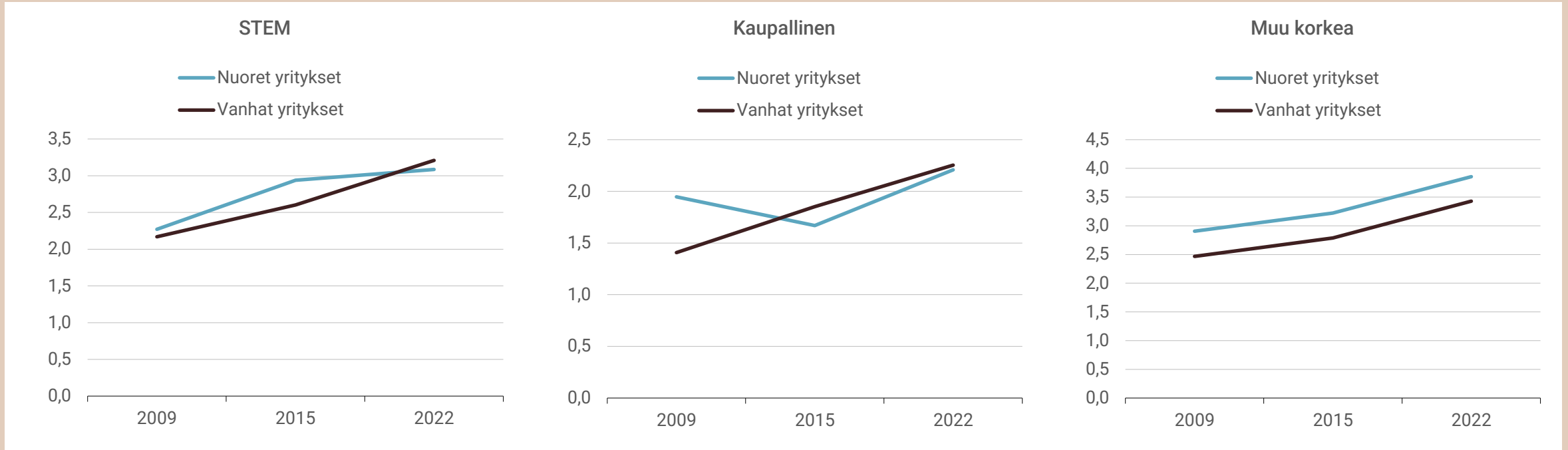
Korkeakoulutettujen osuudet yrityksen iän mukaan, korkean teknologian alat

Lähde: Fornaro, P., & Maliranta, M. (2025), "Yritysten tuottavuus ja työvoiman korkeakouluosaaminen", Labore, Analyysi 2025/4.

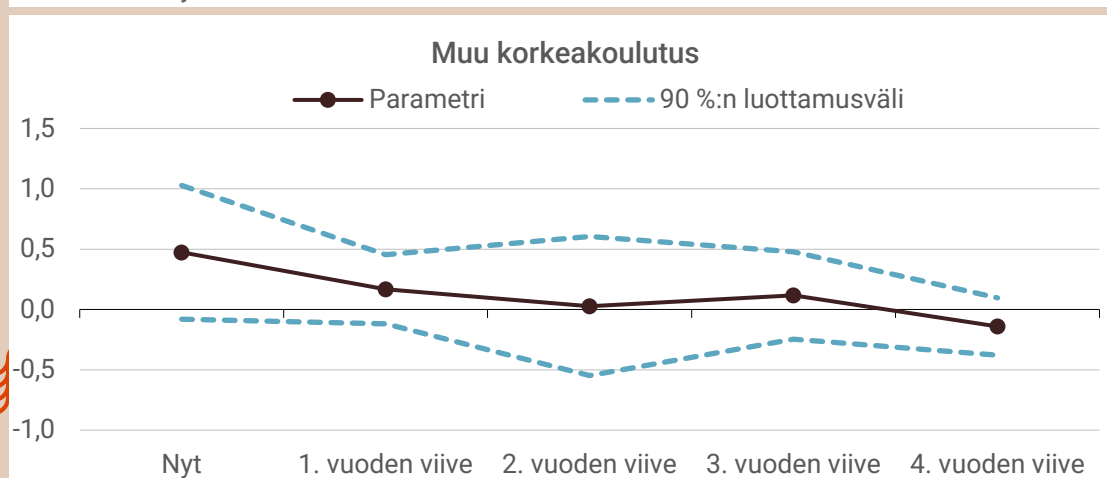
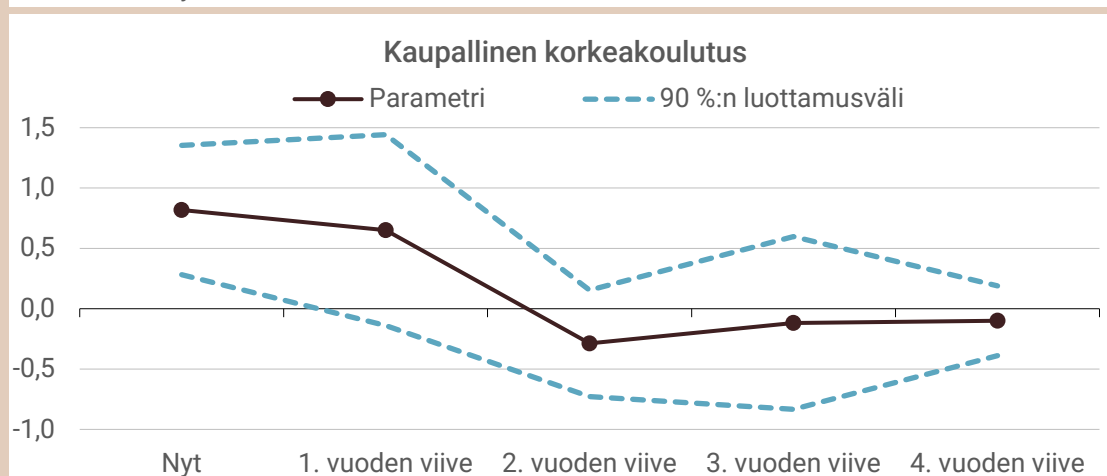
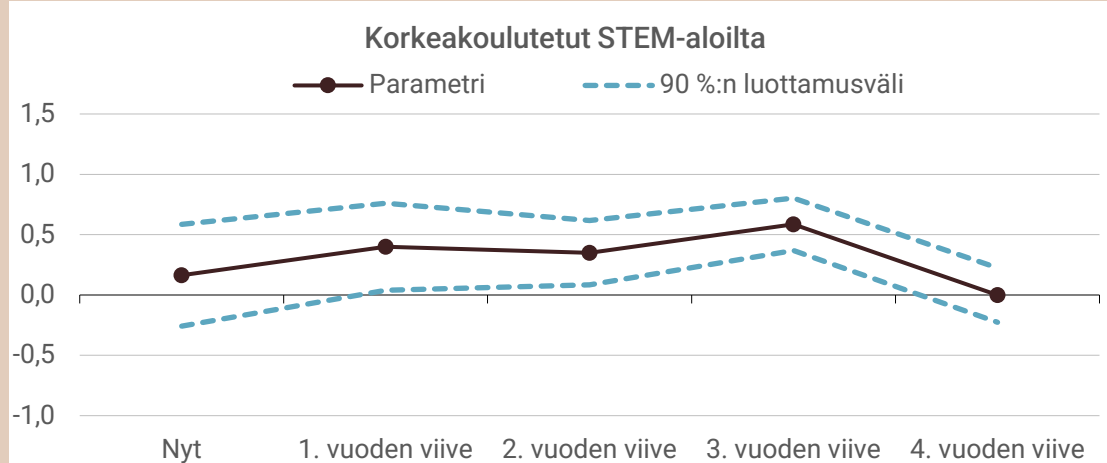

Korkeakoulutettujen osuudet yrityksen iän mukaan, matalan teknologian alat

Lähde: Fornaro, P., & Maliranta, M. (2025), "Yritysten tuottavuus ja työvoiman korkeakouluosaaminen", Labore, Analyysi 2025/4.

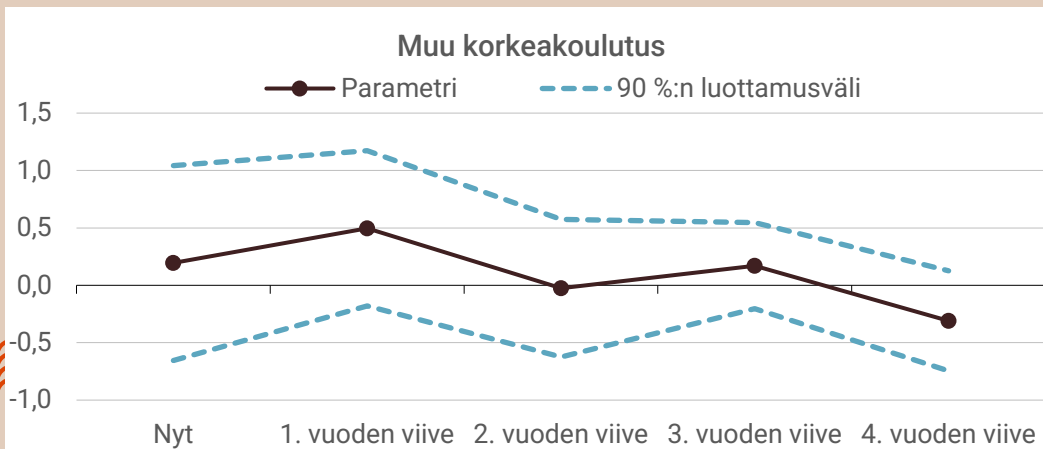
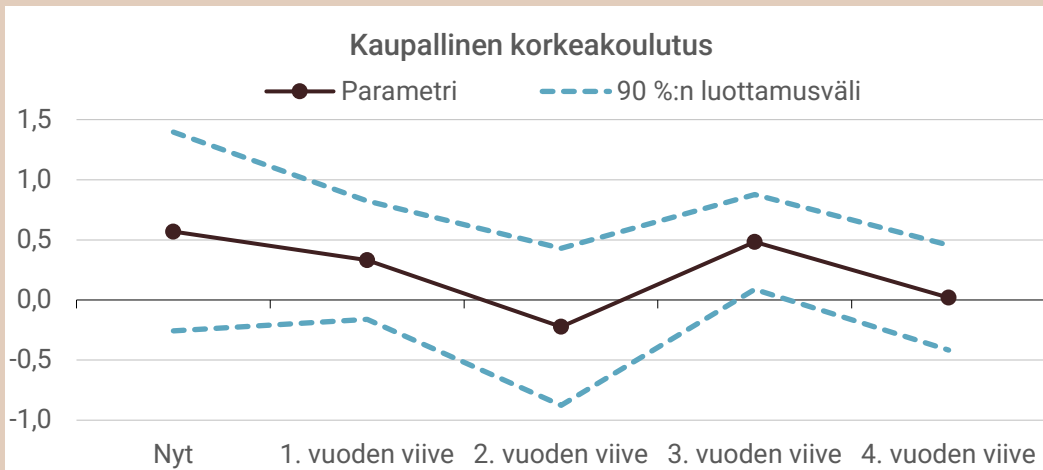
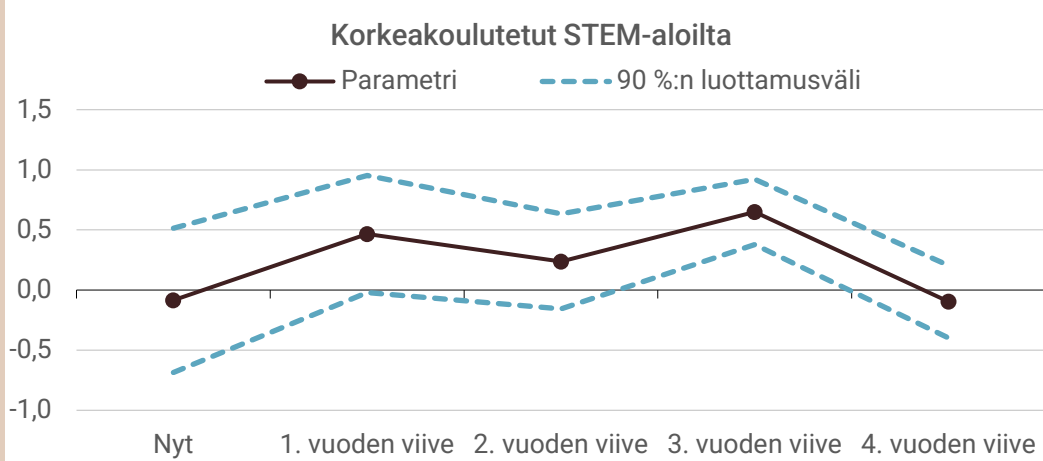
Korkeakoulutettujen
osuuksien
muutosten yhteys
yrityksen
tuottavuuden
kasvuun
(vertailuryhmänä
on työntekijät, joilla
ei ole ylempää
korkeakoulutusta)

Lähde: Fornaro-Maliranta, 2025

Labore

Korkeakoulutettujen
osuuksien
muutosten yhteys
yrityksen
tuottavuuden
kasvuun korkean
teknologian aloilla
(vertailuryhmänä
on työntekijät, joilla
ei ole ylempää
korkeakoulutusta)

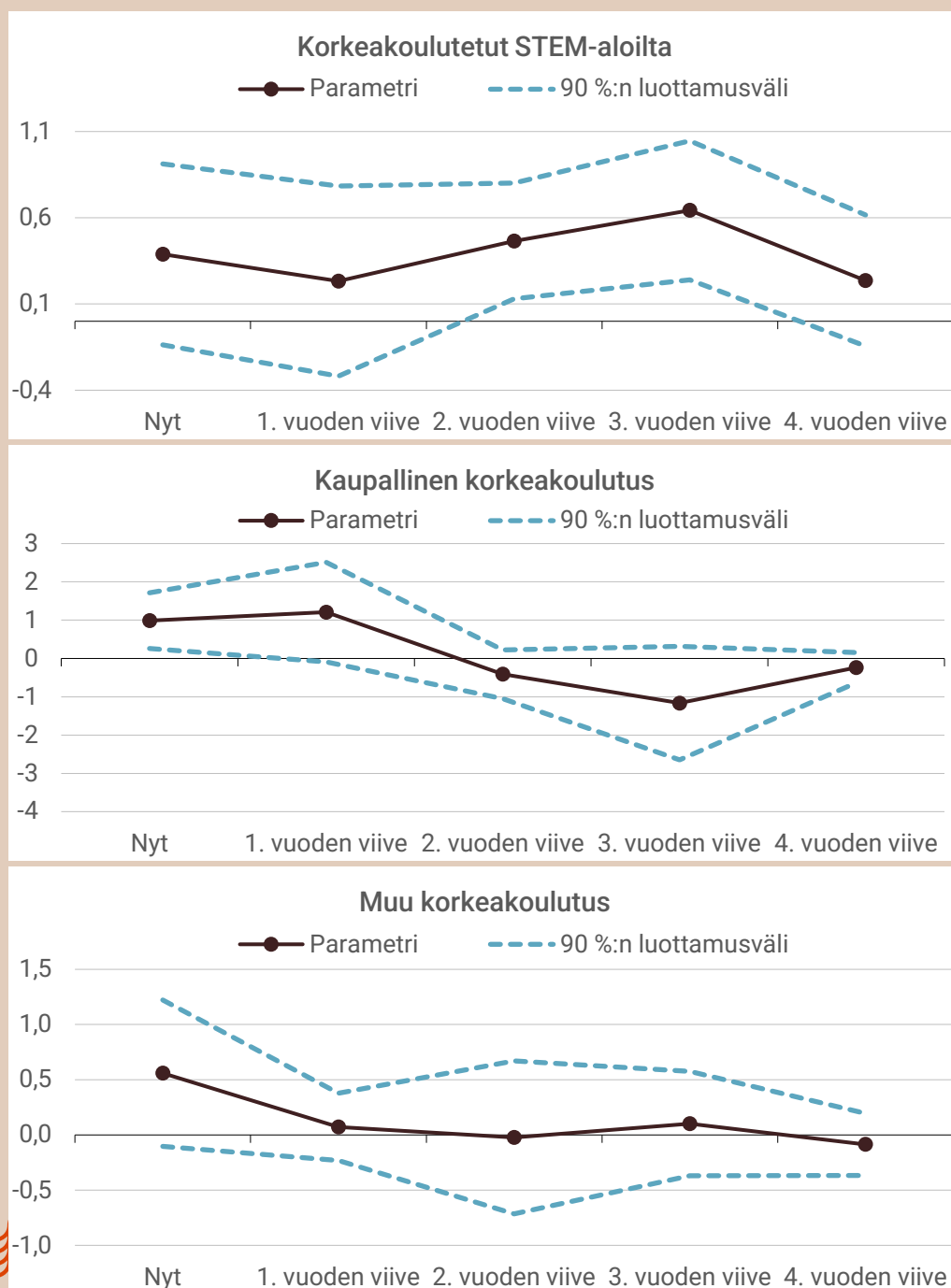
Lähde: Fornaro-Maliranta, 2025

Labore

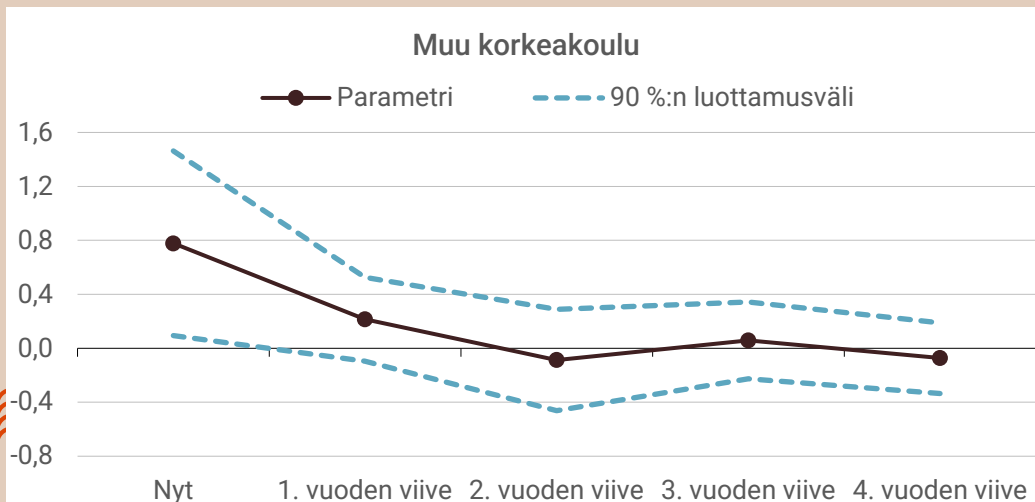
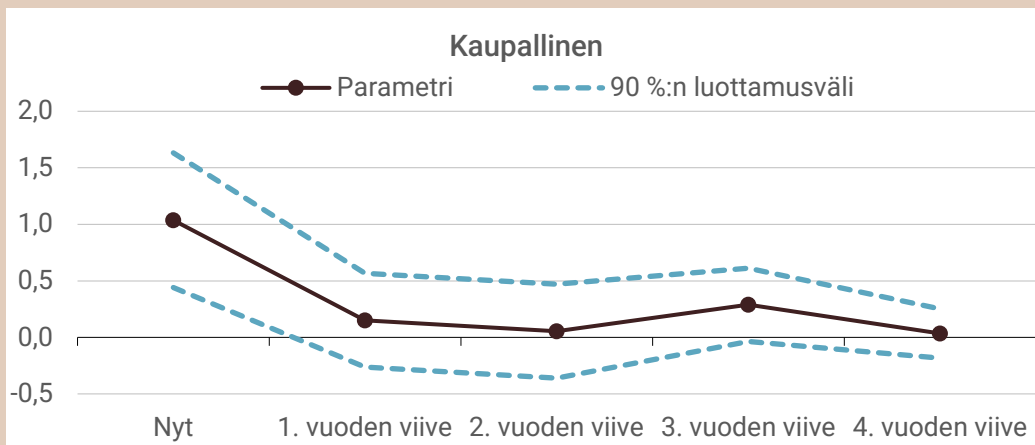
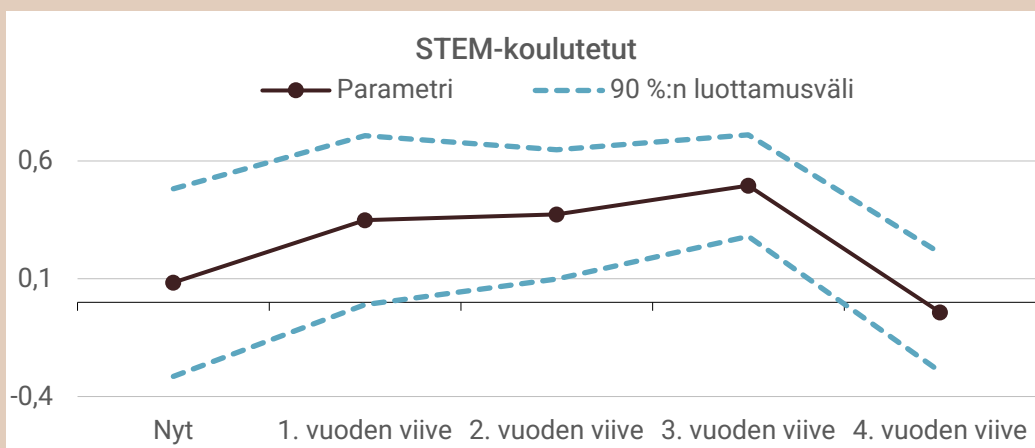
Korkeakoulutettujen
osuuksien
muutosten yhteys
yrityksen
tuottavuuden
kasvuun matalan
teknologian aloilla
(vertailuryhmänä
on työntekijät, joilla
ei ole ylempää
korkeakoulutusta)

Lähde: Fornaro-Maliranta, 2025

Labore

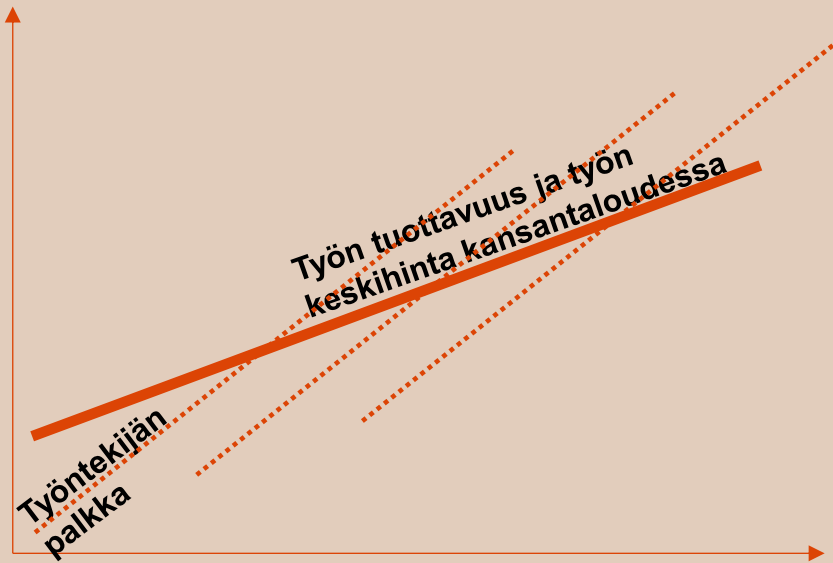
Ylimmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuuden muutoksen yhteys työn tuottavuuden kasvuun vanhoissa (yli 10 vuotta vanhoissa) yrityksissä

Lähde: Fornaro-Maliranta, 2025

Labore

Tuottavuus ja palkat

Labore

Työntekijöiden palkkojen kasvu yksityisellä sektorilla

STEM, maisteri, nuori yritys

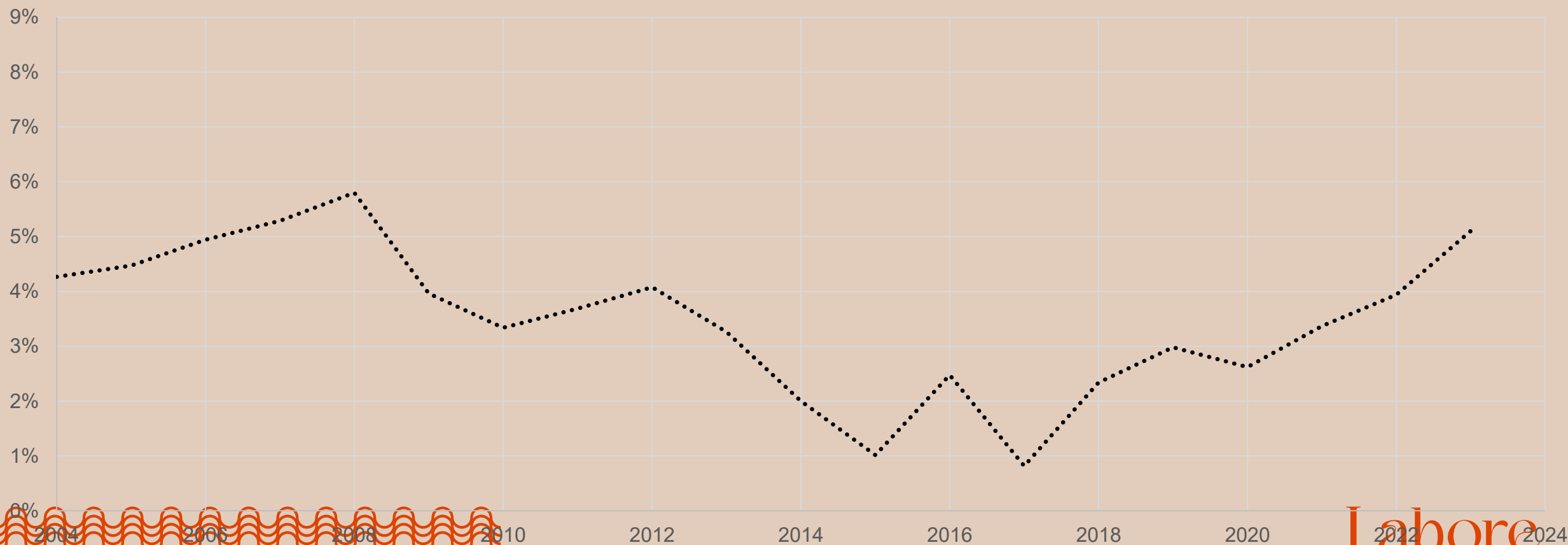
Kaupallinen, maisteri, nuori yritys

Muu kuin STEM tai kaupallinen, maisteritutkinto, vanha yritys

STEM, maisteri, vanha yritys

Kaupallinen, maisteri, vanha yritys

Alempi kuin maisterikoulutustaso, vanha yritys

Labore

Lähde: Laboren laskelmat ja Tilastokeskus

Työntekijöiden palkkojen kasvu yksityisellä sektorilla

STEM, maisteri, nuori yritys

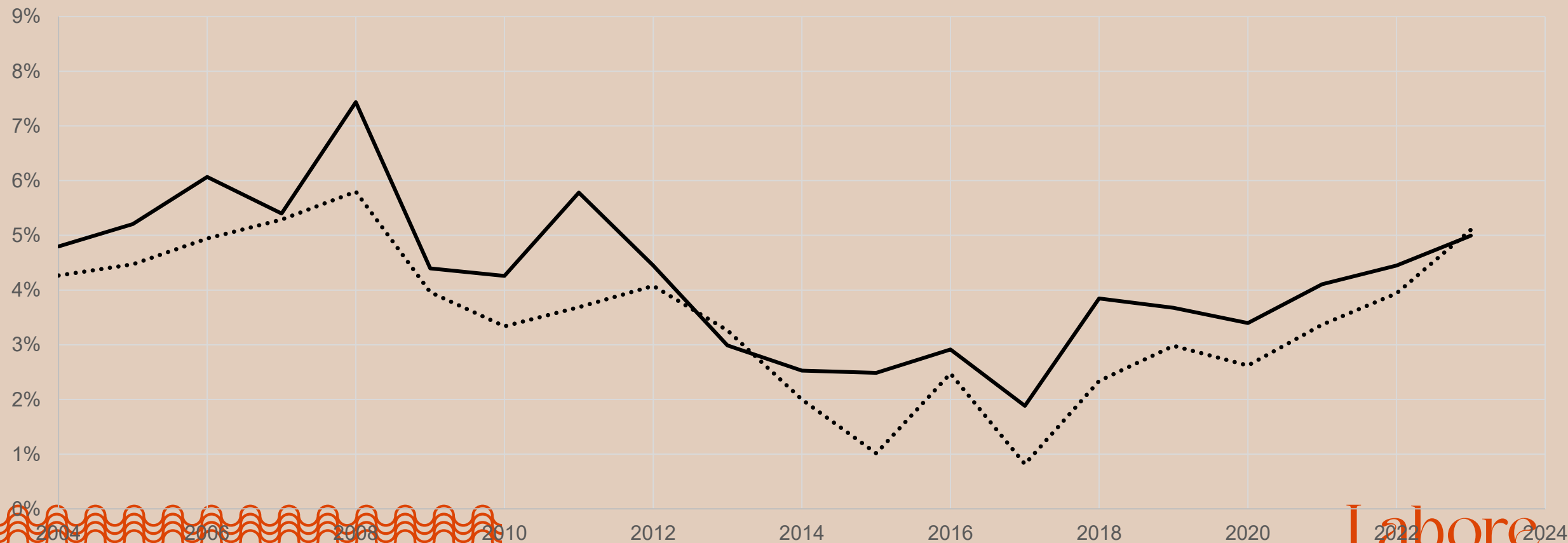
Kaupallinen, maisteri, nuori yritys

— Muu kuin STEM tai kaupallinen, maisteritutkinto, vanha yritys

STEM, maisteri, vanha yritys

Kaupallinen, maisteri, vanha yritys

..... Alempi kuin maisterikoulutustaso, vanha yritys

Labore

Lähde: Laboren laskelmat ja Tilastokeskus

Työntekijöiden palkkojen kasvu yksityisellä sektorilla

STEM, maisteri, nuori yritys

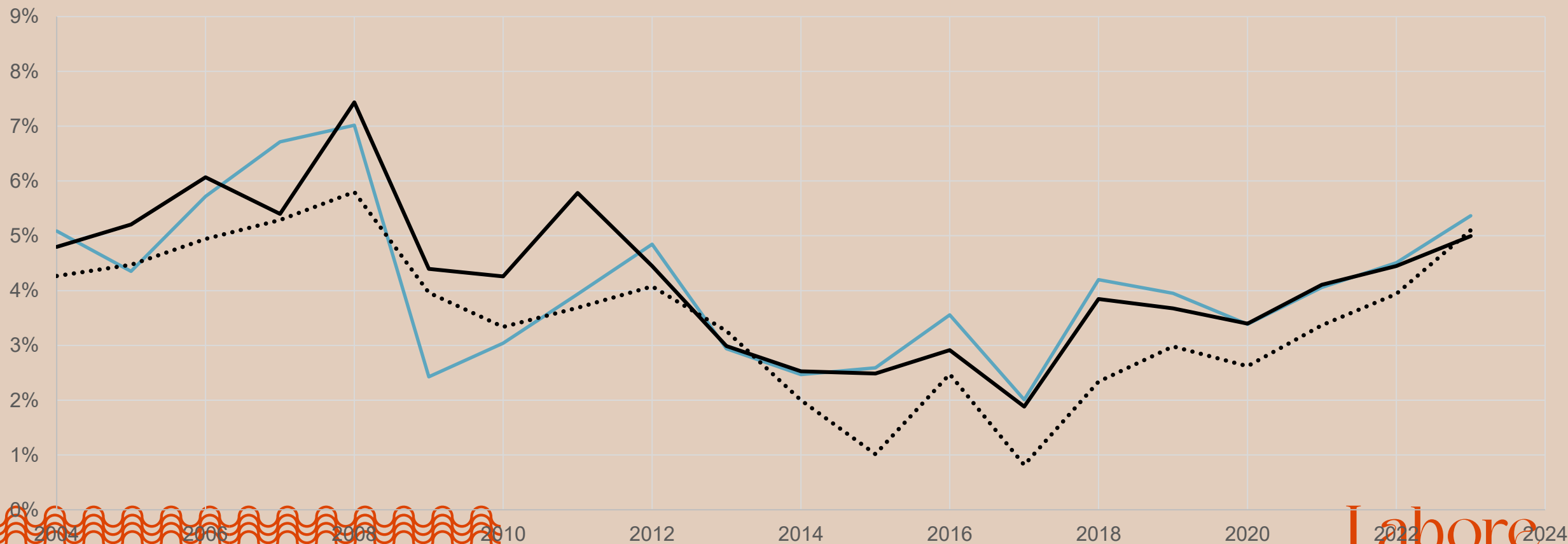
Kaupallinen, maisteri, nuori yritys

Muu kuin STEM tai kaupallinen, maisteritutkinto, vanha yritys

STEM, maisteri, vanha yritys

Kaupallinen, maisteri, vanha yritys

Alempi kuin maisterikoulutustaso, vanha yritys

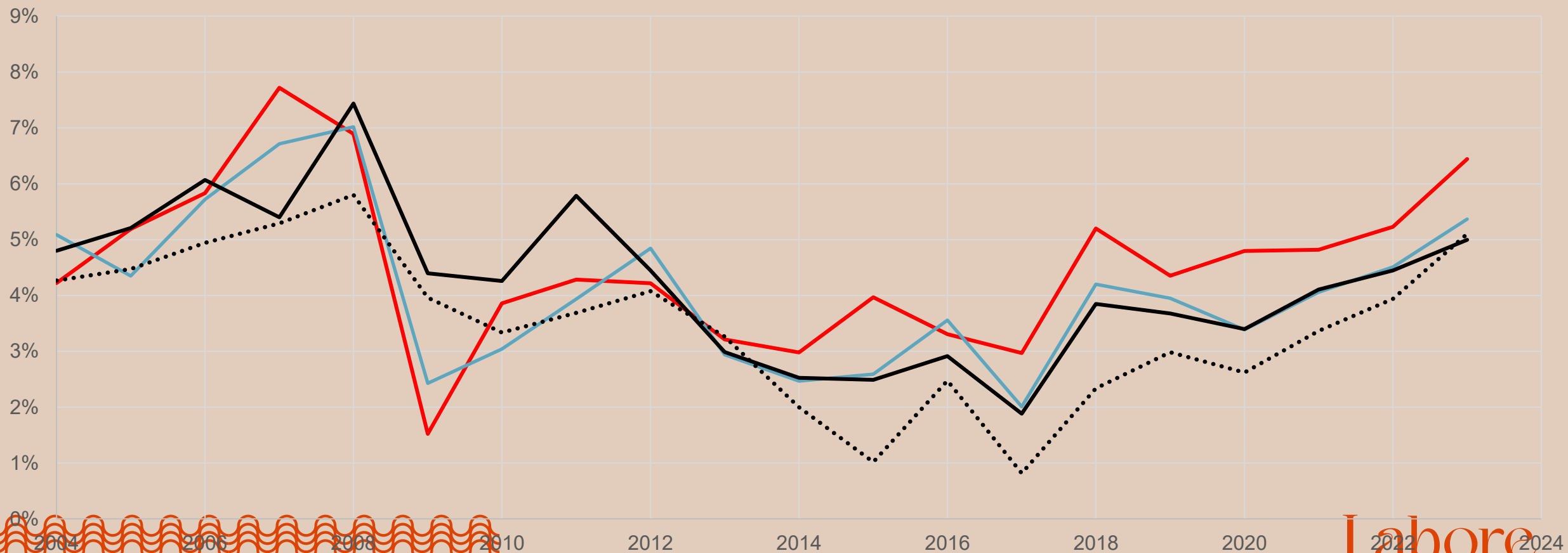

Lähde: Laboren laskelmat ja Tilastokeskus

Labore

Työntekijöiden palkkojen kasvu yksityisellä sektorilla

— STEM, maisteri, nuori yritys
— Kaupallinen, maisteri, nuori yritys
— Muu kuin STEM tai kaupallinen, maisteritutkinto, vanha yritys
— STEM, maisteri, vanha yritys
— Kaupallinen, maisteri, vanha yritys
..... Alempi kuin maisterikoulutustaso, vanha yritys

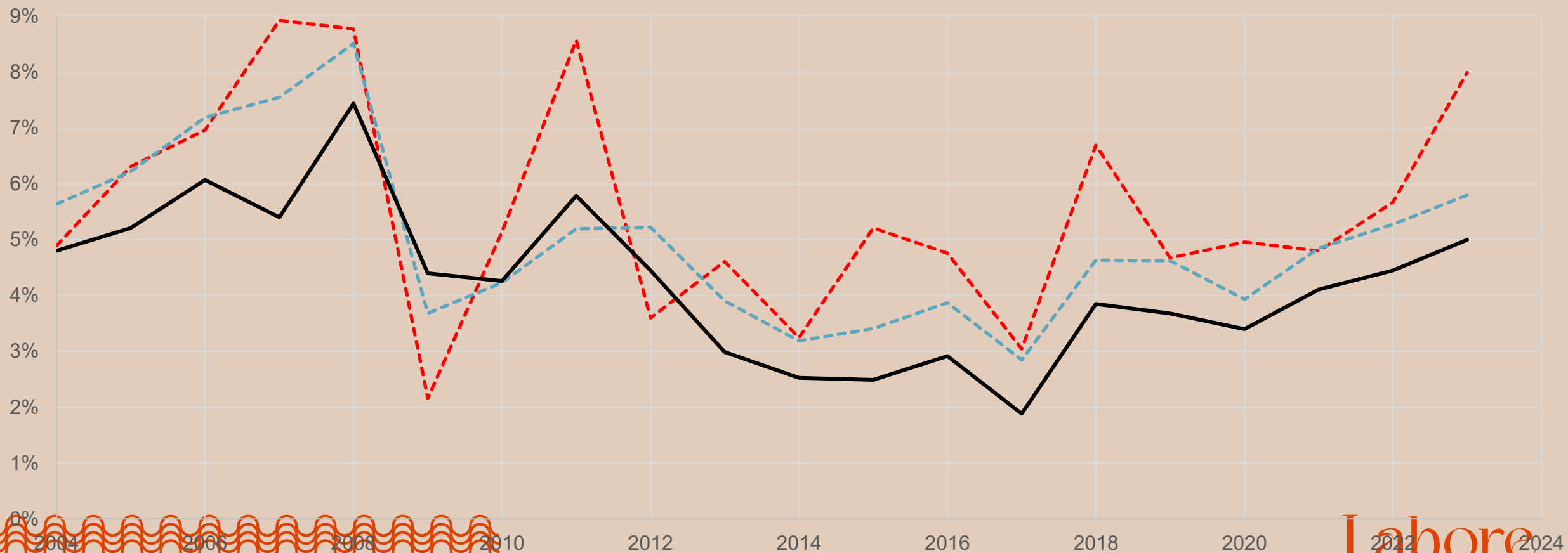

Lähde: Laboren laskelmat ja Tilastokeskus

Labore

Työntekijöiden palkkojen kasvu yksityisellä sektorilla

STEM, maisteri, nuori yritys
Kaupallinen, maisteri, nuori yritys
Muu kuin STEM tai kaupallinen, maisteritutkinto, vanha yritys
STEM, maisteri, vanha yritys
Kaupallinen, maisteri, vanha yritys
Alempi kuin maisterikoulutustaso, vanha yritys

Lähde: Laboren laskelmat ja Tilastokeskus

Labore

